

KUPLAJAHDISSA

Kuplajahdissa

Valveen sanataidekoulun julkaisuja
Toimittaja: Elina Tihinen
Kannen kuvat: Ville Granroth
Taittaja: Tiina Pirkola
Painopaikka: Oulun Konttori, Painatuskeskus, 2013

Kirjoittaminen on minulle tapa hengittää. Näin oli jo lapsena. Istuessani päiväkirjan tai vihkon ääreen minut valtasi vavahduttava ilo. Kirjoittamiseni ainoa tarkoitus oli saada kertomus valmiiksi. Jos joku tärkeä ihminen kuuli kertomukseni tai jos sain kannustusta, ilo moninkertaistui.

Muistan kesän lapsuuden ja nuoruuden välissä. Olin kahdentoista ja kirjoitin novellin lehtiöön, jonka sivujen väri vaihteli turkoosista pinkkiin. Tarina oli kypsynyt pitkään, nyt oli sen synnyttämisen aika. Kirjoitin intohimoisesti, kirjoitin päämäärätietoisesti, kirjoitin vain itselleni.

Ja kirjoittaessani tulin eheämmäksi.

Pian tämän jälkeen päätin ryhtyä kirjailijaksi. Päätös toi kirjoittamiseen uudenlaisen, hieman paineisen ulottuvuuden. Aloitin kolmetoistavuotiaana romaanin kirjoittamisen, mutta usko loppui ennen kuin olin saanut toteutettua huolellisesti pohtimani rakenteen. Ehkä juuri suunnittelemisen tyrehdytti sillä kertaa luovan virran.

Jatkoin kuitenkin kirjoittamista, romaaninraakilettä säilytän edelleen kuin aarretta. Se muistuttaa minua keskeneräisyyden hyväksymisestä. On hienoa, jos tarina julkaistaan, mutta loppujen lopuksi prosessi on tärkein.

Aina kun uusi tarina alkaa, kirjailija palaa alkuun, epävarmuuden ja rajattomien mahdollisuuksien kutkuttavaan tilaan. Kiehtovinta kirjoittamisessa on se, ettei koskaan tiedä, minkälaisia lauseita sormet kohta tulevat synnyttämään. Haluan oppia itsestäni jotakin uutta, haluan joka päivä yllättää itseni.

Ylpeänä kummina lasken tämän antologian maailmaan. Kirjoittamisen ilo sädehtii näillä sivuilla niin kuin kevät jo ympärillämme.

Puhjetaan yhdessä kukkaan, kirjoitetaan itsemme kesään!

Porvoossa 10.4.2013

Maria Peura

Hitaasti sinä lähdet

Kaduilla oli tunti tunnilta vähemmän ihmisiä.
Minulle kaupungissa ei koskaan ollut kulkenutkaan muita kuin me, tai sinä.
En ollut nähnyt muita
olin, kirjaimellisesti ja kuvainnollisesti, sokea
olin häpeilemättömän onnellinen kävellessäni tällä tavoin
purressani kieltäni etten sanoisi sitä sinulle.
Puristin kättäsi niin että ranteeseen sattui, ja puristit takaisin.

Meidän puutteemme olivat erilaisia sinä kesänä:
Sinulla oli aina liian kylmä, kuuma, hyttysiä
liian kapea sänky
yksipuolinen ruokavalio
Minä en koskaan murehtinut jääkaappini sisältöä
– paitsi silloin kun uhkasit lähteä jos et saisi appelsiinimehua –
en sänkyäni leveyttä
Ja vuosikymmenet näillä leveysasteilla kasvattavat luonnetta
mutta onnellisuutta olin kaivannut, aina,
pitkään.
Sinun kanssasi meren rannalla
kauppakaduilla
kesäsateissa
hellan äärellä kello kolme aamuyöllä
Sitä oli liian paljon, liian nopeasti.

Ymmärsin siis, miksi sinä et ymmärtänyt
miksi istuin pitkään yksin, aamuun saakka,
tulini vuoteeseen auringon ollessa jo korkealla
ja humalluin unettomuudesta tai viinistä,
arvuuttelin, näinkö unta vai en;
kuinka suuren nopeuden saavuttaisi pudotessa näin korkealta,
kuinka paljon viiniä täytyy juoda ennen kuin epäilykset kuolevat alkoholimyrkytykseen.

Huomasin pian jälkeensä
kuinka helteestä tuli sietämätöntä, samoin kuin hyttysistä
kylmää kestin vielä huonommin.
Olin onnellisin sateella
ja kello kolme aamuyöllä
enkä edelleenkään nähnyt kaupungilla muita.

Iida Tervo, s. 1995
Kameleontti

Taivas on tumma, aurinko on piilossa kuulta.
Aamu on kaukana, kaukana poissa, enkä
tiedä mitä teen. Ehkä toivon, että se tulisi nopeammin,
haluan nähdä missä olen. Mutta ei, se ei tule, joten
joten täällä minä yhä odotan valoa, joka
näyttäisi minulle tien kotiin. Odotan,
että näkisin ystäväni, sen voimalla minä jaksan.
Se on ainoa toivoni, ainoa valopilkku tässä
pimeydessä, jota ei läpäise pieninkään
auringonsäde.

Heli Huttunen, s. 2000
Taikasulat

Yö oli jättänyt minulle kuumeisen olon,
raskaan hengityksesi poltteen niskaan

Tuoksuu aamu
kun valmistaudut uuteen päivään
Tuoksuu aamu
kun minä jään tähän

Ainokaisa Veteläinen, s. 1995
Kameleontti

MAJAKKA

Seison rannalla.
Tuijotan
lumoavan sinistä merta.
Aurinko
kimmeltää tyynen veden pinnalla.
Välillä majakan kirkas valo osuu silmiini,
ja valaisee hämärän rannan.

Sara Väänänen, s. 1999
Taikasulat

VENERETKELLE TARVITTAVIA TAVAROITA

Lapio ja peitto,
ilveskissa, iso ruma peikko,
tyyny, hiekkaa, suttua ja pölyä.
Lisää pölyä.
Merihiekkaa, pieni omena ja ämpäri.
Vesipisara, bakteeri ja virus, joka on piilotettu tyynyn alle.
Tomaatti, pitkä porkkana, appelsiini ja sippelsiini,
ruohoa, kissa, hana ja Elkku.
Iso porkkana ja pieni porkkana,
kaniporkkana ja miniporkkana,
jättimäinen musta peikko ja jättiporkkana,
ukkosta, salama ja aurinko,
hirviö ja lumisadetta.
Kaappikello ja oma sänky,
kori, kissa, koira,
koko maapallo,
kokonainen kynäpenaali, jossa on sata kynää ja
koko maapallon maat.
Kynäkello, Suomi,
rantapallo, meri ja rantatuoli,
paketti, talo ja vesihana.

*Eetu Alatossava, Pauli Glad, Maiju Hautala, Saraela Hedberg, Maija Heinonen, Max Hepo-Oja,
Touko Hukkanen, Vuokko Kemppainen ja Kaisla Kiilakoski
4–5-vuotiaiden sanataideryhmä*

GATTONAUTIN MATKASSA

Me matkataan puukenkälaivalla pienelle saarelle, jossa on Gattonautin mökki. Laivan peräkärkyssä on sauna. Sitten me otetaan polkuauto Tespanjaan. Nopein vauhti on 27 kilometriä tunnissa. Matkustetaan avaruuskengällä, jossa on ihan tavallinen ohjaamo. Vaihdetaan kenkäpyörään. Kenkäpyörä vie Helsinki-Pelsinkiin. Kenkäpyörää ohjataan ohjaustangolla ja hakkaamalla kengillä täysiä pyörää.

Ajetaan purjeautolla maan pinnalla ja vedessä. Purjeautolla matkustetaan Bananiensaarille. Bananiensaarilla on 39°C lämmintä varjossa ja 26°C auringossa öisin. Siellä on yötön yö. Tiipii-vene vie pienelle saarelle. Matkataan Katinjärvelle. Siellä terve sanotaan ”tei”, ”terve” ja ”miau” ja heippa ”peippa” tai ”peippo”.

Meillä on avaruuspolkupyörä ja rengasauto. Rengasautolla matkataan autiolle saarelle. Rengasautossa on ratti. Lentoautollakin pääsee saarelle. Se on pieni saari, jossa kuuluu autojen ääniä.

Sitten soudetaan toiselle pienelle saarelle. Siellä on rapuja, joille Gattonautti sanoo ”Auts, auts!” Me voidaan matkustaa Gattonautin kanssa Linnunradalle asti ja Gattonautti voi matkustaa autiolle saarelle, jossa on mies. Mies huutaa ”Moksis!” ja hyppää avaruuteen. Purjevene kuljettaa pikkuiselle saarelle, jossa on simpukoita. Sitten Gattonautti matkustaa kaverin luo. Kaveri on avaruuslento.

Ronja Heikkinen, Veera Heikkinen, Pihla Kokkonen, Tarmo Lahdenperä, Venla Laukka, Matias Mikola, Oona Ojala, Ossi Satomaa ja Kaisla Vilpa
6–8-vuotiaiden sanataideryhmä

SATEENKAARI

Haluaisitko löytää aarteen? Löytäisit sen päästä sateenkaaren kaarteeseen. Sitten, kun kaikki paikat ovat märkiä, toivoo nälkäinen saavansa särkiä. Kun aurinko paistaa ja vettä sataa, syntyy kaunis sateenkaari ja joku luulee sateenkaaren pään olevan unelmien saari. Sateenkaaren värit ovat yhdessä kauniita. Aivan kuin metsässä eläviä arkoja kauriita. Kuten sinistä. Joku voisi sinisessä meressä hukuessaan kimistä.

Sateenkaaren taika

Oli kerran liikkeellä yksi ainut tyttö. Ja nyt oli meneillään rankkasade. Jonkin ajan kuluttua pilvien seasta pilkkotti jotain kirkasta. Se oli aurinko! Auringon takia taivaalle tuli jotain muutakin, jota tyttö ei ollut ennen nähnyt. Nimittäin tyttö ei ollut ennen nähnyt sateenkaarta.

– Voi miten kaunista! tyttö totesi silmät tuikkien. Hänen mielestä sateenkaari näytti niin jännältä, että hän halusi nähdä, mitä sen päässä on.

Niin tyttö oli jo matkalla sinne. Mutta ei sateenkaaren pää ollut enää kuin muutaman metrin päässä. Siellä oli jotain kiiltävää. Tyttö käveli sen viereen ja otti jotain käteensä. Hän oli löytänyt aarteen!

TAIKARASIA

Taikarasiassani on loputtomiin suklaajätäskiä, timantteja, kultaa, suklaata ja paperimyytyjä. Taikarasiani näyttää siniseltä ja siinä on punainen kylki, jossa on punainen edusta ja punainen sivu. Taikarasiani tunnistaa myös siitä, että se on värikäs ja rasiassa on jätskin kuva ja siinä on jätskiä. Taikarasian kannessa on keltaista, vihreää, vihreää, vihreää, vihreää ja vihreää.

Rasian sisällä olevat timantit ovat punasinisiä ja jätskit on jätskitötteröitä.

Jotta kukaan ei löytäisi taikarasiaani, voisin piilottaa sen taskuun tai oman sängyn alle. Piilotan tämän taikarasian Kiinaan, sieltä sitä ei ainakaan löydä. Minä piilotan taikarasian lelulaatikkoon, ettei kissat tai koirat tai oravat löydä niitä. Jos on ikkuna auki ne oravat pääsee sieltä sisälle. Piholla me on nähty oravia. Myös lentopetzshopit voi löytää sen.

Taikarasiaa ei kuka tahansa muu osaa käyttää. Pitää avata laatikko ja sitten vaan kattoa, että ”oooo ompas täällä paljon kultaa”. Mun laatikkoa ei voi käyttää, kun sen käyttö on salaista tietoa. Jos vaikka mun äiti ottaa sen taikarasian, niin mä tuun heti ottaa sen väkisin takaisin.

Olen saanut taikarasian Kiinasta, minä Australiasta ja minä Afrikasta. Ne on tuotu sieltä helikopterilla ja mulle taas keiju jakso tuua sen tänne asti. Minä löysin sen rasian itte Kiinasta. Se oli salaisessa metsässä, jota kukaan muu ei tiennyt.

Sitä taikarasiaa ei sais kukkaan käyttää. Mut kaverit sais käyttää, ei äiti eikä isä. Mää oon piilottanu sen lelulaatikkoon. Jos se menis hukkaan, sanoisin äitille ja isille, että taikarasia on hukassa!

*Asmo Angerman, Nietos Harju, Hilla Kauppi, Reko Koskela, Pihla Laukka,
Kaisla Nevala, Henni Ojala ja Eppu Salin
5–6-vuotiaiden sanataideryhmä*

KARKUMATKALLA

Karkumatkalle pakkasimme mukaan leikkilaukkuja, leluja, kampausrätkyä, Elviksen ja Figaron, lompakon, eväät ja repun, sateenvarjon, kengät, rusinapaketin ja kaikkea mitä äiti ja isä antais.

Karkaamme sirkukseen. Sirkuksessa tuoksuu sokerille, muumipastilleille, kaardemummalle, joillekin mausteille, vehnäjauholle, kanelille, kaakaolle, pahville ja vihreälle kanelisokerille.

Taikuri Nimetön taikoo pallon ja pupun, jonkun leikin ja sanoo simsalabim! Akrakudabra ja jokeripoks! Taikuri näyttää pahalta. Sitten taikuri nostaa hatusta jonkun leikin, paljon suklaata, mansikoita, popcornia, tanssivia ukkoja, joulutonttuja, kissoja, koiria, jätskitötteröitä.

Yleisö ei sano mitään, vaan taputtaa.

*Eetu Alatossava, Pauli Glad, Maiju Hautala, Saraela Hedberg, Maija Heinonen, Max Hepo-Oja, Touko Hukkanen, Vuokko Kempainen ja Kaisla Kiilakoski
4–5-vuotiaiden sanataideryhmä*

Aloin upota ihmisvirrassa
ajauduin kohti mutkia
liikuta eviä, selässä leviä
metsästä kauniita kuplia
Veden ainainen liplatus johtaa harhaan
maali on toisessa suunnassa varmaan
eikä epätoivo vasta
meitä estä toivomasta

Kuplajahdissa samat kaavat
käteni kauhovat tyhjää
työntävät pois minkä
eteensä saavat
ei jäljelle kuplaa jää yhtään

Viivi Huttunen, s. 1997
Kameleontti

WATERFLY

Kerran kauan kauan sitten eli Waterfly, joka asui Floridan kirkaissa vesissä. Haltija oli taitava muotoilemaan ja ohjailemaan vettä. Haltija oli koko haltijoiden kunnan kaunein. Luonteeltaan se oli luja, kiltti ja todella hyvä ystävä.

Kun ihmiset tulivat haltijan luo, se aina pakeni paikalta, koska hän ei halunnut että häntä tutkitaan pelottavissa huoneissa. Kun haltija oli päivälevolla, se näytti ihan sydämeltä.

Kummallisia kysymyksiä, joihin vain haltija tietää vastauksen:

Miten veden saa leppymään?

Miten veden saa lämpenemään?

Miten vettä voi lennättää?

Valkoiset perhoset lentävät
ruusutarhassasi.
Aamuauringon valossa
sanoit minulle hyvästi.

Lähtösi jälkeen en itkenyt,
en kaivannut sinua.
Istuin ruusujen keskellä
katsellen perhosten lentoa
rakastin – rakastin

Joskus aamuisin heräsin siihen
että olit lähtenyt.
Keitin teetä itselleni,
muistelin sateenkaaria.

Kun iltaisin sytytän kynttilän
en näe sen liekissä sinua.
Kun hellästi kosketat minua
ikävöin – ikävöin

Kaija Rahkonen, s. 1995
Kameleontti

RANTAHIEKKA

Rantahiekalle
raapustin sun nimesi,
lisäsin perään vielä sydämen.
Maillensa laskemaisillaan oleva aurinko
heijasti sun varjosi meren tyyneen pintaan.
Käännyin,
olit siinä, takanani.
Hymyilit,
tuijotit minua sinisillä silmilläsi.
Aurinko oli värjännyt taivaanrannan
vaaleanpunaiseksi.
Istuduit
viereeni,
laitoit käden olalleni.
Katsoit minua suoraan sydämeen,
kaappasit minut syleilyyn ja painoit
simpukankuoren korvalleni.

HITAAT KÄDET

Hitaine käsineen hän minut vangitsi,
lukitsi silmillään.
Tappaja, palkkio,
rikkinäinen elämä,
jäin unesta heräämään.

Tunnusti kaiken,
sen mitä ei tehnyt,
selliin vangittiin.
Hitaasti tarrasi takkiini kiinni,
tuoliin sidottiin.

Hitaasti vuosivat kyöneleet,
jokaista iskua kohden.
Kädet.
Painoin sormeni lasiin kiinni
Hitaasti sinä lähdet.

Miksi tammikuu on surullinen?

Milloin kivi nauraa? Kun sitä naurattaa.

Miten syyskuu juoksee? Syyskuu juoksee, kun se jaksaa syödä paljon puuroa.

Miksi pinkki menee piiloon? Koska musta tulee esiin.

Milloin puu nukkuu? Silloin kun sillä ei ole huojumisen tarvetta.

Miksi torstai itkee? Torstai itkee, koska sillä ei ole kaveria.

Nukkuuko elokuu silloin kun mekin nukumme? Elokuu nukkuu, kun syyskuu herää päiväunilta.

Osaako tiistai ikävöidä? Tiistai osaa ikävöidä Maanantaita.

Miksi tammikuu on surullinen? Koska Joulukuu on ohi.

Mistä paperi unelmoi? Että se saisi olla rauhassa.

Osaako köysi laulaa? Köysi osaa laulaa silloin, kun kukaan ei näe.

Pelkääkö harmaa jotain? Harmaa pelkää pinkkiä, koska se on niin kirkas.

HYYTÄVÄN KUMMITUSTARINAN RESEPTI

Ainekset:

5 kg pimeyttä
1 ½ dl kalseaa kylmyyttä
½ tl pöllön huhuilua
2 g varjoja
3 dl yksinäisyyttä

Muut tarvikkeet:

suuri, musta noidankattila
jokin sekoittamisväline (mieluiten suuri puukapusta, joka on ollut jonkun noidan omistuksessa)

1. Lisää kaikki ainekset noidankattilaan ja anna kiehua noin tunti aina välillä sekoittaen.
2. Kokeile kummitustarinan kypsyyttä kastamalla rotta varovasti keitokseen. Jos rotta valahtaa kauttaaltaan kalpeaksi, on tarina valmis.
3. Kaada noidankattila reippaasti lattialle niin että keitos leviää ympäri lattiaa. Keitoksesta pitäisi nousta kirjaimia, jotka järjestäytyvät vähitellen sanoiksi ja sitten kummitustarinaksi (Huom! Varaa tyhjä kirja tai vihko lähettyville, niin että saat vangittua tarinan siihen! Tarinat voivat nähkääs olla aika oikukkaita.)

Olin taidemuseossa katsomassa taidetta, kunnes jokin esine imaisi minut sisäänsä. Se oli taulu, jossa koirat pelasivat pokeria. Huomasin olevani kasinossa, joka vilisi eläimiä. Nuuhkin ilmaa ja haistoin oudon hajun.

– Ihmeellinen haju ihan kuin rahanhimoinen koira, minä ajattelin.

– Hei! Sinä siellä! Tule pelaamaan pokeria! huutaja oli bassetti, jolla oli päätään isompi kultainen puruluuta esittävä kaulakoru. Menin pelaamaan pokeria, mutta hävisin kaiken rahani, jopa 5 senttiä. Halusin kotiin, mutta en päässyt pois, koska ovella oli gorilla porttivahtina. Joten olen vieläkin siinä taulussa.

Sirina katsoo tuota kiehtovaa maalausta. Siinä ei ole ihan kaikki kohdallaan. Se on kesämaisema. Siinä on niitty, jonka takana laskee aurinko. Se on kyllä kaunis, mutta siitä puuttuu elämää. Se on liian eloton.

Sirina koskettaa yhtä taulun kohtaa, johon pitäisi hänen mielestään maalata vaikka naurava lapsi. Sirina huomaa, että hänen kätensä ei kosketakaan rosoista öljyväripintaa, vaan se menee siitä läpi. Sirina ei ole uskoa silmiään, noita tauluun lasittuneita silmiään. Hän on ymmällään, mutta astuu silti sisälle tauluun.

Taulun sisällä Sirina ällistyy. Hän ällistyy niittyalueen rajattomuudesta, se jatkuu loputtomiin. Hän ällistyy myös siitä kuinka paljon elämää siellä oikeastaan on. Heinäsirkat sirittää, ötökät lentelee, heinät huojuu tuulessa, linnut laulaa ja siellä tuoksuu kesä. Sirina hymyilee, kaikki on niin kaunista ja herkkää. Hän alkaa kieriskelemään maassa. Sen jälkeen hän juoksee ympäri niittyä. Hän matkii heinäsirkkoja, jonka jälkeen pärskähtää hän nauramaan. Myöhemmin Sirina katselee auringonlaskua ja nauttii olostaan. Hän taitaa olla tuon taulun naurava lapsi.

HALTIJATARINA

Olipa kerran haltija nimeltä saarenhaltija Tiina. Se kimalteli kuin meri tyynenä. Tiina eli onnellisena. Mutta yhtäkkiä iski ennennäkemätön myrsky eikä haltija ollut saanut ennustussormusta vielä piilotettua. Mutta hän oli jo sormussaaren rannassa. Hän sai sen piilotettua piiloon juuri kun salama iski haltijan keskelle. Hän kyllä oli saanut kartan piirrettyä ja pannut sen pulloon ja työntänyt sen aavalle merelle. Mutta siinä hänen elämä olikin. Hän kyllä oli kerennyt antaa voimansa kuunhaltijalle. Kuunhaltija antoi sen ystävälleen meren kuninkaalle, joka eli ikuisesti, mutta ei ihan ikuisesti. Hän kuoli, kun ihmiset tulivat. Melkein kaikki kuolivat kauheaan myrskyyn, mutta niistä 10 jäi eloon.

Pieni tyttö painaa poskensa tyynyä vasten. Hämärä on jo laskeutunut vaahteroista varisseiden lehtien ylle. Sisällä pienessä punaisessa omakotitalossa, keskellä samanlaisten pienten värikkäiden talojen kehää, on hiljaista. Ainoa liikettä talossa luovat itseksensä tanssahtelevat pölyhiukkaset. Tyttö hengittää syvään, hitaasti. Hän on unen rajamailla, nukahtamaisillaan käsi puristuneena pienen toivomusluun ympärille. Viime hetkillä, ennen kuin tiedottomuus kaappaa hänet rauhalliseen valtaansa, hän puristaa luuta ja mumisee: "Ole kiltti. Tämän kerran."

Ensiksi tyttö aistii vain valkoista, pelkkää valkoista. Hän yrittää puristaa nyrkkinsä ilman ympärille saadakseen kiinni jotain aineellista. Käden heilauttaminen tuntuu hyvin kevyeltä, tytöstä tuntuu kuin hän voisi lähteä lentoon. Mitään ei kuitenkaan tartu käsien väliin. Pienokainen seisoo hiljaa paikallaan, pyörii ympäri. Tämä ei ole sellainen uni kuin hän haluaisi sen olevan. Hänen unensa eivät ole koskaan tällaisia, ei, ne ovat täynnä värejä ja muotoja, joita hän yrittää saada kiinni. Hän nauraa unissaan, vaikka suuhun virtaa raskasta ilmaa. Tämä uni, missä hän nyt seisoo, on enemmänkin karmiva. Tytölle tulee tästä mieleen sairaala, sen luonnoton puhtaus ja valkeus. Hän ei uskalla puhua sanaakaan. Hänestä tuntuu kuin joku seisoi jossain tuolla valkoisuuden varjoissa tarkkailemassa häntä.

Hetki on pitkä.

Tyttö toivoo, että pystyisi jo heräämään, häntä ei huvita olla tässä unessa enää yhtään kauempaa. Silloin ympäröivän valkoisuuden keskelle ilmestyy valo. Tyttö kääntyy sitä kohti. Ainoa valopilkku tässä unessa, se rajaa itsensä ympäröivän tiedottomuuden ulkopuolelle, se on ainoa konkreettinen asia tässä sumussa. Valo näyttää niin kutsuvalta pakotieltä, että tyttö lähtee juoksemaan sitä kohti. Jalat eivät koske mihinkään, ne eivät tunne mitään allaan, ne vain liikkuvat. Valo lähenee, pian hän seisoi suoraan sen edessä. Jokin saa tytön kuitenkin pysähtymään. Hän katsoo suoraan valon sydämeen. Näyttää siltä, ettei hän ole ainut, joka seisoo tässä unessa. Tytön suu kaartuu hymyyn. Varovaisesti hän lähtee astelemaan valoa kohti.

"Emilia, Emilia, katso tänne. Näetkö sinä minut?"

"Pappa? Oletko se todella sinä?"

Nyökkäys. Leveä hymy paljastaa vanhan miehen hymykuopat.

"Mutta oletko siinä todella? Tai siis, tämähän on vain yksi minun unistani, ja sinä olet... kuollut". Emilia henkäisee. Tuota sanaa hänen oli pitänyt välttää viimeiseen asti. Hän ei ollut koskaan kuullut kenenkään aikuisen sanovan sitä sanaa ääneen, joten hän oli ajatellut että sen lausuminen olisi jotenkin loukkaavaa pappaa kohtaan. Mutta nyt kun hän katsoo isoisäänsä, hän ei näyttänyt ollenkaan loukatulta, hän vain hymyili surullisesti.

"Emilia. Älä arastele käyttää tuota sanaa. Se on vain totta. Kyllä, minä olen kuollut, mutta minä olen silti tässä nyt."

"Olen odottanut niin kauan että saan taas puhua sinulle", Emilia kuiskaa.

"Todellako?"

"Todella, todella, todella! Voi pappa, minulla on ollut niin ikävä sinua. Tulethan takaisin? Näytetään äidille ja isälle, ettet sinä ole poissa!"

Surullinen päänpudistus. "Emilia, jos minä voisin palata, olisin tehnyt sen jo ajat sitten".

”Miksi sinä sitten tulit”, pikku tyttö kysyy heittäen pitkät lettinsä selän taakse.

”Muistatko viimeisen kesän mökillä?”

Totta kai Emilia muisti. Se kesä ei kuitenkaan ole ollut hänen viimeinen kesänsä mökillä, itse asiassa he olivat olleet siellä äidin ja isän kanssa viimeksi pari viikkoa sitten. Mutta Emilia oli kutsunut sitä viimeiseksi kesäksi, sillä silloin hän näki papan viimeistä kertaa elävänä.

Nyökkäys.

”Muistatko, miten sanoit, ettet halunnut olla tavallinen tyttö? Halusit opetella vuolemaan puukkoja, niin kuin Vaahteramäen Eemeli, siltä varalta että joutuisit joskus arestiin?”

Papan suu nykii kuin olisi purskahtamassa nauruun. Emilia istuu kuitenkin hiljaa.

”Haluatko sitä edelleen”, vanha mies kysyy vakavoituen. Emilia nyökkää. Vihdoin hän rohkenee avata suunsa: ”Olen yrittänyt ja yrittänyt opetella vuolemaan, mutta en ole vain oppinut, eikä iskäkään osaa neuvoa. Äiti sanoo, ettei iskä oo tos mies, kun se ei osaa vuolla.”

Isosä hymyilee. ”Pappa opettaa sinua, jos tahdot.”

Tytön silmät kiiltävät. ”Oikeastiko?”

”Eihän noin innokkaan lapsen taitoja voi hukkaankaan heittää”, isosä hymyilee ja ojentaa pienelle kätensä. Emilia tarttuu siihen. Vihdoin hän pääsee pitämään pappaa kädestä, vihdoin hän tuntee olonsa turvalliseksi kietoessaan kätensä papan ympärille. Katsoessaan noihin viisaisiin ruskeisiin silmiin hän ei huomaa omiensa kostuvan. Pappa sulkee silmänsä, hän näyttää keskittyvän tiukasti johonkin. Hän kääntyy Emiliaan päin ja sulkee hellästi tytönkin silmät. Emilia ei kysy, mitä pappa aikoo, hän luottaa tuohon vanhaan mieheen. Tyttö puristaa isosänsä kättä kuin varmistaakseen ettei hän karkaa mihinkään.

Naurua.

”Ei sinun tarvitse pelätä”, pappa sanoo ystävällisesti. ”Katso, minä toin meidät aivan toisenlaiseen paikkaan, kauas sieltä painostavasta tyhjyydestä. Avaa nyt silmäsi.”

Se oli todellakin toisenlaista. Tämä uni oli täynnä väriä, keltaista peltoa, vihreää mökkiä, punaista liiteriä, sekä iloa, sillä tämä uni oli hyvin tuttu heille molemmille.

”Me olemme mökillä”, Emilia kuiskaa ja katsoo pappaa. Tuntuu vapauttavalta, mutta samalla oudolta olla täällä. Siitä on niin pitkä aika kun hän oli täällä viimeksi papan kanssa.

”Pappa. Onko tämä vain unta? Ja sitten kun minä herään aamulla, en osakaan vuolla mitään puukkoja sen paremmin kuin ennenkään”.

”Lapseni, minä tulin auttamaan sinua. Tulin luoksesi, koska olen pahoillani siitä, etten ehtinyt opettamaan sinua ennen kuin lähdin. Mutta nyt kun minä opetan sinua, sinä muistat tämän taidon ikuisesti”.

Ja Emilia muisti. Heti herättyään aamulla hän vetäisi lenkkarit tummansinisten yösuksiensa päälle ja hiipi vajaan. Aamiaiseen mennessä hän oli veistänyt koko perheensä, mukaan lukien papan.

Essi Leskelä, s. 1997

Kameleontti

”Kuuletko sinä?”

”En”

”Älä viitsi, et jaksaisi olla vihainen.”

”Jaksanpas.”

”Sinun pitää auttaa minua, muuten jään ikuisuudeksi tänne. Olen kyllästynyt.”

Vaikka lämpimänsävyistä ullakkohuoneetta valaisi vain laskeva aurinko, pölyhiukkaset erottuivat selvästi pienen ikkunan valokeilassa. Muutaman sentin lattiasta irti leijuva tyttö katseli niitä puolittain loukkaantuneen, puolittain maanittelevan näköisenä. Hän osoitti sanansa sänkyyn kääpertyneelle, päänsä tyynyn alle painaneelle toiselle hahmolle, joka näytti vahvasti päättäneen mököttävänsä.

Kun hän kuitenkin nousi käsiensä varaan, leijuva tyttö hypähti risti-istuntaan sängyn vierelle ja hymyili koiranpentumaisesti. Sängystä kuuluva vastaus sai hänet kuitenkin taas näyttämään myrtynyttä naamaa.

”Haluan nukkua. Jätä minut rauhaan.”

”Se oli pelkkä vitsi, kai minäkin saan joskus pitää hauskaa?”

”Levitit jauhot ympäri keittiötä. Äiti syytti minua, enkä saanut iltaruokaa. Sietäisit jäädä tänne vielä pariaksi vuosisadaksi.”

”Se olisi harmi. Voisin ruveta aika mahdottomaksi. Eihän sinun sitä paitsi tarvi kuin etsiä se avain pelloilta, niin saan koruni takaisin. Sitten en vaivaa sinua enää.”

”Olen ryöminyt siellä kohta puolitoista vuotta, eikä mitään löydy! Etkö voisi olla ilman sitä? Menet lippaan avaimenreistä tai rikotaan se.”

”Ei se käy. Tarvitsen avaimen, että hetki on juhlallinen ja että kärsivä sieluni saa rauhan. Se voisi löytyä nyt täysikuulla, joten mitä jos nousisit ylös ja lähtisit?”

”Minua väsyttää! Haen kohta suolan jos et häivy.”

”Tuo on ilkeää. Minkä minä sille voin, että vannoin ennen kuolemaani hankkivani korun takaisin?”

”Sinä vannoit sen.”

”No, ei sille enää mitään voi. Ylös vaan!”

”Hyvä on, hyvä on. Mutta jos en löydä avainta tänään, huomenna annat minun nukkua.”

”Joo joo.”

”Noin sanoit viimeksikin. Ja sitä edellisellä kerralla.”

”Minä nyt olen tällainen ailahtelevainen luonne. Pidä hauskaa!”

Siina-Elina Sipilä, s. 1998

Kameleontti

– Saapuisiko hän? ajattelin ja vedin uutta syystakkia tiukemmin ympärilleni koleassa syysillassa. Ihanin paikka kaupungissa, oli hän sanonut ja näyttänyt merkitsevästi sormusta. Hymyilin ja odotin. Painoin kaiken tarkasti mieleeni, jotta voisin kertoa tästä illasta lapsillemme. Montakohan vuotta siihen olisi? Kuinka pitkän ajan olisimme sopineet häihimme, kun lähtisimme täältä?

Aurinko alkoi laskea. Missä hän viipyi? Tämä yksinäinen ja karu, mutta silti niin romanttinen kallioluoto, josta avautui näkymä meren yli kaupunkiin, oli sen ihanin paikka auringon laskiessa. Nyt aika olisi täydellinen. Mutta miksi hän ei tullut?

Katselin auringon laskua yksin. Häntä ei vain näkynyt. Ehkä hän halusi yllättää minut? Pimeni. Istuin kivelle. Odottaisin vaikka koko viikon, jos tarve vaatisi.

Eikö hän ymmärtänyt? Ihanin paikka kaupungissa. Sehän oli tietysti varikko! Rakkaat autoni ja työkaluni. Niiden todistaessa olisin kysynyt elämäni tärkeimmän kysymyksen. No ei sitten! Otin esiin timanttisormuksen ja työkaluni, ja kiinnitin sormuksen Roll ´s Roycen nokkakoristeen vyöksi. Se osaisi edes arvostaa sitä.

Rokue siristää silmiään viileän tuulen puhaltaessa kasvoilleen. Vaikka he ovatkin metsässä, tuuli onnistuu luikertelemaan puiden välistä, luultavasti vain heidän kiusakseen.

Poika vilkaisee vieressään kävelevää Prinssiä, ja pohtii mahtaisiko tätä paleltaa.

– Onko kylmä? Rokue kysyy saaden Prinssin vilkaisemaan itseensä päin. Hän näyttää yhtä iloiselta kuin aina ennenkin, joten Rokue ottaa sen kieltävänä vastauksena. Nostaa itse kuitenkin liivinsä kaulusta ylemmäs, pahuksen tuuli yrittää tunkeutua sen alle.

Yllättäen prinssi lähtee juoksemaan, mutta pysähtyy hieman kauempana katsomaan, seuraisiko Rokue. Kun huomaa, että seuraa, hän lähtee taas juoksemaan.

Rokue ei ole koskaan ollut Prinssiä nopeampi juoksemaan. Ei edes kun he tapasivat ensimmäisen kerran, vaikka Prinssi olikin vielä pieni.

Rokue näkee Prinssin kiipeävän suuren kiven päälle. Mikä ei ole kyllä mikään ihme, onhan hän tehnyt niin aina. Enää ei Prinssiä tosin tarvitse nostaa kiven päälle.

Rokue kipuaa Prinssin vierelle kivelle ja istuu siihen. Sammaleeton osa kivistä ei ole enää märkä, vaikka nyt onkin ensimmäinen sateeton päivä koko viikolla. Prinssi näyttää lähinnä nauttivan pienestä tuulenvireestä, joka kivellä käy, mutta Rokuen olon se saa tukalaksi.

– Palataanko jo kotiin? hän kysyy Prinssiltä, joka hyppää kuin käskystä alas kiveltä. Rokue hyppää alas polvilleen putoamatta, ja hän lähtee taas juoksemaan kilpaa Prinssin, oman bordercolliensa kanssa.

Kerran kivi kyllästyi sen heittelystä. Sen oli pakko päästä kivikaupunkiin. Seuraavana aamuna se pakkasi. Se hyppäsi jonkun matkalaukkuun. Päivällä se hyppäsi pois laukusta. Kivi oli aina onnellinen kivikaupungissa.

Yksisarvinen, jonka piti piiloutua

MINUN OMA PÄIVÄKIRJA

Moikka päiväkirja!

Mitä kuuluu? Mulle kuuluu hyvää.

Tänään kävin ennustajalla ja sain kaikkiin kysymyksiini vastauksen.

Haluatko kuulla ne kaikki?

Hienoa!

Tässä ne ovat:

1. Missä lumiukko asuu kesällä?
– Viemärissä.
2. Milloin aurinko nukkuu?
– Yöllä ja keski-talvella.
3. Mikä on kissankellon salaisuus?
– ”Tiedän rikkaruohojen kitkemispäivän.”
4. Mitä joki pelkää?
– Kastumista.
5. Mistä kaikki vaatteet unelmoivat?
– Huvipuistoon pääsemisestä (pesukone).
6. Mistä kivi unelmoi?
– Että se pääsisi kivenheiton päähän.
7. Miksi maapallo pyörii kehää ?
– Se jahtaa häntää.
8. Miksi kesällä on kuuma?
– Rouva aurinko on vihainen.
9. Miksi talvella sataa lunta?
– Herra Paukku-Pakkanen on iki onnelinen.
10. Mikä minusta tulee isona?
– ?

Täytyy myöntää päiväkirjani, en saanut ihan kaikkiin kysymyksiini vastausta, mutta silti läkes kaikkiin :-)

Löysin Hänet aina hetkessä, heti, helposti ja melkein edes etsimättä.

Koska Hän oli Metsä,

ja Hän oli yksin.

Yksisarvinen joka ei oppinut itse etsimään, joka ei löytänyt mitään, mutta jonka minä löysin.

Yksisarvinen joka puhui aina kun en kuunnellut ja pysyi järkähtämättömästi hiljaa aina silloin kun minä vihdoinkin hiljennyin kuuntelemaan. Se olento, jota minä en jättänyt löytämättä, vaikka kyllä tiesin kokoajan, etten se ollut minä jota Hän odotti yksinäisenä Metsässä.

Sillä minä en saisi olla se joka löytää Hänet Metsästä.

Koska Metsä oli ihan yhtä hiljaa kuin Hän, pysyen yhtä lailla piilossa kuin Yksisarvinen. Odottaen omaa Etsijäänsä, joka en olisi minä.

Mutta kuitenkin,

minä *löysin* sen kaiken.

Metsän

Hänet

ja Yksisarvisen

Kaiken sen syvälle multaan haudatun, magiaan käärityn hopeisen rakkauden, joka odotti kätkeytynä.

Ja minusta tuli osa Metsää. Lopulta minä olin se Yksisarvinen, jonka piti piiloutua.

Enkä minä kertonut siitä kenellekään.

Sillä minä osaan pitää salaisuuden.

Kiirehdin pikaisesti pihan poikki ulko-ovelle. Ystäväni Viola ei ollut vastannut puhelimeen, joten olin reippaana tyttönä lähtenyt käymään hänen luonaan, vaikka satoi kaatamalla. Vedin hupun päästäni päästyäni ovelle ja painoin ovikellosta.

Ei vastausta.

Pimpotin uudelleen, mutta vieläkään kukaan ei tullut ovelle.

En tiedä mitä ajattelin kokeillessani ovenkahvaa, mutta yllätyksekseni huomasin kuitenkin oven olleen auki. En tosiaan koskaan astele noin vain kavereiden koteihin, mutta nyt jokin tuntui olevan vialla. Raotin ovea kunhan olin keksinyt valmiiksi anteeksipyyntön, jonka voisin esittää jos törmäisin vaikka Violan vanhempiin.

Kun sain oven auki ja astuin sisälle taloon, tuntui kuin joku olisi tylysti tönäissyt minua. Putosin polvilleni lattialle ja vilkaisin taakseni, mutta ovi oli jo kolahtanut kiinni. Tai itse asiassa en nähnyt suoraan talon ulko-ovea, vaan edessäni oli seinä.

Ovi kun oli ylempänä.

Vilkaisin pikaisesti ympärilleni ja huomasin jotain oikeasti outoa. Olin kyllä yhä Violan eteisessä, mutta talo oli tainnut kääntyä ylösalaisin. Tai mitä nyt painovoimasta tiedän, minun ei olisi pitänyt pystyä istumaan katossa. Niin nyt vain kuitenkin oli. Kaikki tavarat olivat oikeilla paikoillaan, kengät telineessä, hatut ja takit naulakossa, teline ja naulakko lattialla. Paitsi että lattia oli katossa.

Violalla olisi paras olla hyvä selitys tälle.

Auringossa, koko maailmankaikkeuden keskuksessa, oli kyllästytty loisiin.

Ennen tilanne oli ollut hallinnassa, mutta nyt uusia eliölajeja putkahteli esiin kuin sieniä sateella. Niin pitkälle kuin auringon ikivanhat asukkaat muistivat, oli Auringosta säädelty muun avaruuden kohteita: planeettoja, tähtiä, asteroideja, mustia aukkoja ja kaikkea muutakin avaruuden pienelektronikkaa. Auringon ensimmäiset asukkaat olivat kauan sitten alkaneet kehittää pieniä ohjauskeskuksia, joiden tarkoitus oli valvoa ja kerätä tietoa koko maailmankaikkeudesta. Aurinko ei halunnut kilpailijoita. Salaliittojen pelossa näitä planeetoiksi kutsuttuja tietopankkeja alettiin naamioida kiviaineksille, kaasuilla ja nesteillä. Niistä muodostui suurempia kokonaisuuksia, Aurinkokuntia, ja lopulta planeettoja lojui avaruuden joka kolkassa.

Menestys toi kuitenkin mukanaan ongelmia. Kunnianhimoiset planetoitsijat alkoivat luoda toistaan monimutkaisempia planeettoja, ja lopulta syntyi Maa. Heti Maan synnyttyä huomattiin, että planeetan maaperä pursui elämää. Aurinkolaiset eivät kuitenkaan halunneet purkaa tekelettään, he uskoivat pystyvänsä pitämään tilanteen hallinnassa. Eikä Maa suinkaan ollut ensimmäinen elollinen planeetta, sen kaltaisia ongelmatapauksia oli jo useampi tuhat. Maa oli kuitenkin niin nopeasti elollistuva, että se päätettiin siirtää tarkkailun alle Auringon läheisyyteen.

Myöhemmin Maasta todellakin tuli ongelma. Loiset asuttivat sen meren syvimmistä kolkista korkeimmille vuorille ja tavoittelivat jopa ilmaa. Planeetan tuhoamista ei enää edes harkittu sen sisältämän tietomäärän vuoksi mutta elämää saatu kaikkoamaan. Suuret liskomaiset loiset katosivat kauko-ohjatun meteoriitin voimalla, mutta heti perään alkoi uusia lajeja ryömiä koloistaan. Toistuvista hyökyaalloista, maanjäristyksistä ja tulivuoren purkauksista huolimatta kehitys jatkui, ja lopulta ravintoketjun yläpuolelle kohosi ihminen. Vaikka heidän käsityksensä maailmankaikkeudesta herätti yleistä hilpeyttä ja käyttämänsä elektroniikka oli alkeellista, he kehittyivät huimaavan nopeasti verrattuna jopa Auringon kehitykseen. Tähän ongelmaan kehitettiin ratkaisu, joka tuhoaisi hitaasti, mutta varmasti.

Ilmastonmuutos.

Mulla on pipo päässä,
se on umpi jäässä,
tuolla on puu,
sillä on suu.

Saga Klemetti, s. 2004
8–10-vuotiaiden sanataideryhmä

PANDALIINI

Uhanalaisuus: Erittäin uhanalainen

Ulkonäkö: Panda, jolla siivet.

Maa: Hillanda

Lajitoverit: 44

Syö: Safiirinkukkia

Luonne: Rauhallinen, hyvin valpas.

Väritys: Yleensä kaksivärisiä. Voi olla mitä väriä tahansa.

Turkki: Paksu, silkkinen turkki.

Viihtyy: Minä vuoden aikana tahansa.

Olennaista: Yleensä yöeläin ja päiväeläin. Molemmat.

Pennut: Syntyvät kylmänä yönä n. 2–4 pentua.

Hän värisi tuulessa kuin terälehti, sininen ja hauras. Hän kyyristyi kulman taakse ja katseli ympärilleen varoen. Eihän kukaan vain seuraa häntä?

En uskaltanut mennä lähemmäs, pelkäsin että hän säikähtää ja lentää pois. Sillä siivet hänellä todellakin oli. Sinisen, silkkisen viitan alta näkyi kaksi pitkää, läpinäkyvää siipeä jotka värähtelivät tytön hengityksen tahtiin. Sitten joku huusi: ”Ilene! Ilene, tiedän että olet täällä.” Tyttö säikähti. Hän perääntyi kohti umpikujaa siivet hurjasti räpytellen. Kujan suulle ilmestyi kolme epäselvää, punertavaa hahmoa. ”Ilene. Me tulimme hakemaan sinut,” yksi sanoi. Tyttö ei vastannut mitään, räpytteli vain entistä lujemmin ja yritti etsiä pakotietä. Ne lähestyivät häntä.

Ja silloin minä hyppäsin. En antaisi kenenkään satuttaa minun sudenkorentoani.

Liekkisiipi.
Punaiset, keltaiset siipesi,
niin kauniit, niin kauheat.
Lupasin etteivät siipesi pala
mutten voinut estää sitä.
Mustuneet sulat
– jos joskus vielä lennätkin
siihen menee aikaa.
Minä en suojellut sinua.
Päästin sinut liian korkealle.

Sanot, se oli painajaista.

Ja sinä leväytät eteeni
sateenkaarisiipeksi.
Ne kantavat kyllä minuakin
kun itse en jaksa lentää.

Menimmekö muuttumaan?
Jotakin jäi puuttumaan.
Huomaamatta hävitimme koko tämän maan,

On suuret unelmamme kadonneet,
Ne liekeissä on palaneet.

Luulitko oikeasti pystyväsi ihan mihin vaan?

Annukka Rytty, s. 1997
Kameleontti

Nimeni on AuliajöiBj

Nimi: Kuura-Liina Ahtisaari

Ikä: 8 v.

Ulkonäkö: punertavat hiukset

Luonne: iloinen

Koti: Tyrskyluoto

Kuura-Liinalla on leopardinvärinen rusetti ja sinipilkulliset saappaat

NIMIEN VERTAISIA TAPAHTUMIA

Nimiä on monia, mutta yksi niistä nimistä on sinun ja toinen minun. Myös on nimiä, jotka tarkoittavat jotain. Muutamia niistä nyt saat kuulla.

Anna. Anna on tyttö ja aivan normaali, mutta tässä tapahtumassa hän on aivan nimensä vertainen. Kerran oli syntynyt maahan pikkuinen tyttövauva. Vauva kastettiin Anna-nimiseksi. Ja niin se tapahtui, Annan äiti piteli kädessään hänen tuttiaan. Välittömästi vauva huusi: – Anna!

Samoin tavoin osasi Voitto olla nimensä vertainen. Voitto on 8-vuotias voitontahtoinen poika. Sen kyllä varmaan pystyy ymmärtämään nimestäkin. Eräänä päivänä Voitto oli uimakilpailussa, sillä hän harrasti uintia. Ennen uimasuoritusta Voitto sanoi tämän hiljaa itsekseen: Näissä kilpailuissa minulla on mukana varma Voitto eli riittää yksi ainutkin koitto! Pian Voitto oli maalissa ja voitti koko porukan.

Nyt luet viimeisen nimen vertaisen tapahtuman!

Sointu: Sointu on jo vanha mummo. Hänellä on yksi lapsenlapsi, joka on hänen luonaan.

– Osaatko sinä soittaa kanteletta? lapsenlapsenlapsi kysyy mummoltaan.

– Osaanhan minä, Sointu vastaa pirteästi ja hakee makuuhuoneestaan kauniin ja valkeanvärisen kanteleen. Sointu alkaa soittaa – Mummi sinä olet oikea sointujen sydän!

Siinä oli kolme nimen vertaista tapahtumaa.

En ole kärpänen, enkä perhonen
enkä leppäkerttu, vaan hämähäkki
ja nimeni on AuliajöiBj.

Olivia Ala-Poikela, s. 2004
8–10-vuotiaiden sanataideryhmä

SIIRI SIILI

Siiri Siili, sanoi Silli Sade. Miksi olla kade?

Siiri Siili kauppaan kipaisi, kaappiin kalliit kassit kantoi.

Saappaat Silli salaattiin sivelsi

kaatoi kumin kas Kiia Siili: Elikkä!

Siiri Siilin äiti hermostui. Hilpeästi haisi täällä hiiri ja sillisalaatti saappainen.

Voi hirvitys! Voi kaikki! huusi vain.

Vitsi vitsi sanoi Siiri Siili ja hekotti vaan.

USKO JA TOIVO

Usko ja Toivo ovat ihan normaaleja kaveruksia. He ovat aivan samannäköisiä kuin sama ihminen. kaikki heidän luokkalaiset sanoivat heitä samanlaisiksi. Kukaan ei kuitenkaan tiennyt yhtä asiaa. Pojat olivat erilaisia, sillä Usko uskoi ja Toivo toivoi. Yhtenäkin päivänä Usko ja Toivo olivat menossa kouluun. Koulussa tulisi liikunnantunti, josta heistä kumpikaan ei tykännyt. Vieläpä pesäpalloa, jota he eivät osanneet juuri yhtään. Liikuntatunti oli nyt meneillään. Piti heittää palloa parinsa räpylään. Usko uskoi onnistuvansa heittämään pallon komeasti Toivon räpylään. Toivo taas suurin piirtein rukoili saavansa pallon lentämään Uskon räpylään. Mutta kumpikaan ei onnistunut hyväksyttävästi. Aika kului kuin kelaamalla. Kun sitten oikea peli oli ohi, Uskon ja Toivon peli meni mahtavasti. Kummatkin saivat mahtilaukauksia ja hyviä koppeja. Kaiken lisäksi pojat olivat huomanneet olevansa erilaisia.

USVAAN UPPOAJA

Elipä kerran suuressa kuumailmapallossaan mies, jonka nimi oli Usvaan uppoaja. Hän puhui meille kaikille täysin tuntematonta kieltä, joka kuului esimerkiksi näin: ”Unkalunka terinte puuh!” tai näin: ”Merenta ke ubla huu.”

Aina jos ilmassa oli sumua tai usvaa, laskeutui Usvaan uppoaja alas kuumailmapallostaan ja alkoi tutkia usvaa erikoisilla välineillään. Hänellä oli ainakin usvan kauriinsogurin mittauslaite, suuri usvan ogsunihajun punnitsija ja usvan tiheyden tutkimislasi. Hän käytti välineitään ahkerasti ja rakasti työtään. Kuitenkin tuli se aika, jolloin Usvaan uppoaja oli tehnyt kaikki mahdolliset havainnot usvasta ja hänen oli valittava: jäädäkö tänne vai lähteä etsimään uusia usvia, joista voisi tehdä uusia havaintoja? Hän valitsi jälkimmäisen. Niinpä Usvaan uppoaja hyppäsi kuumailmapalloonsa ja lähti kohti aurinkoa.

Matka kesti monta päivää, mutta vihdoinkin Usvaan uppoaja näki sen – valtava Guakatin luolasto oli suoraan edessä. Ja Usvaan uppoaja haistoi usvaa, usvaa, usvaa! Ikuista usvaa! Ja tottahan se olikin, Guakatin luolastossa usva ei haihtunut koskaan. Se oli Usvaan uppoajan suurin unelma ja siellä Guakatin luolastossa hän istuu vielä tänäkin päivänä kaikkien vempaimiensa kanssa ja on onnesta suunniltaan.

MERENKUNINKAAN VALTAKUNTA

Koralliriutan
päällä istuu merenneito.
Vaaleanpunainen mekko päällään hän kampa
simpukankuorella hiuksiaan.
Merihevoset leikittelevät
aaltojenharjalla.
Merenkuningas seisoo mahtavan linnansa edustalla
kultainen valtikka kädessään.
Merenneitovauvat nukkuvat
simpukanhelmikehdoissaan.
Meduusa tarjoilee ruokasalissa
lounaaksi taateleita.

ROSEMARY

Minä sain arvet kasvoihini
sinä matkasit toiselle saarelle.

Kädet tulevat ympärilleni
tutkivat, painavat.

Jättäkää terät sisääni
en enää halua olla yksin
vankina elämässä.

Maria Rasinkangas, s. 1996
Kameleontti

Hän palvelee miestä,
koska on nainen.
Hän on esine eli nainen.

Hän raataa kotona.
Vain kun on nainen.
Hän ei osaa lukea,
sillä hän on nainen.

Hän on miesten uhri.
Sillä on nainen.
Hän ei saa apua, koska on nainen.

Jossain muualla hän kouluttautuisi.
Menisi töihin ja elättäisi itsensä.

Mutta ei siksi, että on nainen

Lasken sormilla päiviä.

Ensimmäisenä päivänä katsoit minuun. Porasit silmilläsi minuun reijän. Onton ja tyhjän. Yritin paikata sen teipillä.

Toisena päivänä hymyilit minulle. Sinun hampaasi olivat aavistuksen vinot ja sinulla oli syvät hymykuopat.

Sinun kasvosi on tehty auringonpaisteesta. Sain siitä kylmiä väreitä.

Kolmantena päivänä kirjoitin paperilapulle:

- 1) Se joka löytää, saa pitää
- 2) Surullisimmat ihmiset hymyilevät kirkkaiten.
- 3) Jos syö liikaa nallekarkkeja, tulee paha olo.

Syön nallekarkkeja ja mietin hymyäsi. Saanko pitää sinut?

Neljäntenä päivänä pyyhin kyyneleen sinun silmäkulmastasi.

Et sano mitään. Minäkään en sano. Me emme koskaan sano mitään, sillä maailmassa ei ole tarpeeksi sanoja.

Viidentenä päivänä soitan ovikelloasi. Et avaa, mutta kuulen sinun hengityksesi oven lävitse. Haluaisin kurkistaa postiluukusta.

Kuudentena päivänä istumme auton konepellillä katsomassa yötaivasta. Tunteja ja tunteja. Kun luulen ettet huomaa, lasken pisamia kasvoiltasi.

Seitsemäntenä päivänä soitan sinulle. Tiedän ettet vastaa, mutta haluan vain kuulla äänesi.

”Jätä viesti äänimerkin jälkeen.”

Kahdeksantena päivänä puristat kättäni hellästi.

Me istumme kaiteella ja sinä heiluttelet jalkojasi tuulessa. Silmäsi ovat siniset ja vihreät yhtä aikaa. En osaa päättää.

Yhdeksäntenä päivänä kuuntelen kuinka askeleesi painuvat asfalttia vasten. Tuoksut omenapiirakalle ja polttoöljylle.

Oikeasti sinun talosi on rakennettu pilven reunalle. Olen varma siitä.

Kymmenentenä päivänä katson peiliin ja hymyilen.

Haluan löytää sinut uudelleen, mutta maailmassa ei ole tarpeeksi nallekarkkeja.

Sormet loppuvat. Aloitan alusta.

*Jutta Jurmu, s. 1995
Kameleontti*

KERRAN THOMAS ITKI

Thomas oli ollut naimisissa viisi vuotta. Hänen ja Elisabethin häät olivat olleet lähestulkoon täydelliset - kukaan ei kaatunut kirkossa, pappi ei yrittänyt kertoa vitsejä, kukaan Elisabethin kevytkenkäsistä kavereista ei juonut itseään kaatokänniin eikä Elisabeth edes ehdottanut nolojen yhteisleikkien järjestämistä.

Häiden aikana Thomas eli kuitenkin jatkuvassa pelossa. Elisabethin äiti, tuo happaman näköinen vanha harppu, ei päästänyt häntä silmistään. Siellä missä oli Thomas, oli myös anoppi. Thomas saattoi huokaista helpotuksesta vasta hotellihuoneessa myöhään yöllä.

Kun Elisabeth sai puhelun ja tiedon äitinsä kuolemasta, Thomas halasi vaimoaan ja hymyili vienosti tämän olkaa vasten. Hautajaisissa he istuivat vierekkäin eturivissä Elisabethin isän, veljen ja tämän vaimon kanssa. Thomas piti Elisabethia kädestä ja itki hiljaa vaimonsa vieressä – onnesta.

SURULLINEN UNI

Satako vai tuhat
vai tuhannenko tuhatta vuotta
hän istui metsässä keinussa
ja keinutteli murheitaan
ja kyynelten harmaat aallot
päilyivät hänen silmissään.

*hänen hiuksensa kasvoivat kiinni metsään
hän hautautui lehtien alle*

Minä soudin hänen luokseen
ylitse kyynelten lammen.
Silloin hän tunsu muutoksen tulleen
ja nousi keinustaan aurinkoon.

Ripset räpsy,
polvet naksuu.
Silmät katsoo,
suu kostuu.
Sormet napsuttaa,
aivot raksuttaa.
Sellainen hän on, kun ihastumiseni
häneen tunnustan.

Sanni Sipola, s. 1999
Taikasulat

KOIRAN ELÄMÄÄ

Näen pihalla punaisen irlanninsetterin, joka seisoo paikalla ikään kuin eläisi viimeisen päivän. Tuuli pukkaa koiran punaisia karvoja taakse. Näen ruskean nurmikon, joka sopii täydellisesti koiran turkkiin. Minusta piha on liian suuri meille, koska koira on noin vanha jo.

Muistellessani koiran pitkää historiaa ja sitä, miten elin tai suhtauduin, muistan hyviä muistoja. Noin kahdeksan vuotta sitten näin pienen punaisen palleron tiellä juoksemassa. Menin tutkimaan lähempää. Otin koiran syliin ja kysyin naapureilta, oliko se heidän. Se ei ollut heidän. En itse kyllä tykännyt koirista ja kysyin eläinkodista, ottaisivatko he sen, mutta eivät. Tiesin, että sen nimeksi tulee Napsu, ja meillä alkaa pitkä elämä harkittuani.

Naapuriin vasta muuttanut rouva tulee aidan taakse sanoen: ”Miksi annat tuon koiran kärsiä? Se ei selvästi halua tulla ulos?” Vastaan ihmetellen: ”Miksi ihmeessä luopuisin siitä, se on rakas minulle.” ”Ajattelin vain, kun se joka päivä istuu paikalla surullisesti.” Katsoin koira ja sitten rouvaa, joka lähti vähitellen pois.

Aloin miettiä vähitellen, miksen haluaisi lopettaa sitä. Muistan sen pelastaneen minut tulipalolta. Se haukkui ja aloin ihmetellä. Ehdimme juuri häipyä. Olemme kokeneet paljon yhdessä. Se on minulle rakas koira, vaikka olin luullut ottaessani sen, että teen suuren virheen.

Menen pihalle silittämään Napsua. Koirani ilme on täynnä tuskaa. Halaan Napsua kunnolla ja pitkään. Kyyneleeni tulee poskelleni valuen lopulta maahan. ”Tämä on viimeinen päivä minun ja Napsun historiassa”, ajattelen. Tuuli puhalttaa hiuksiani ja Napsun karvoja. Alkaa tulla kylmä, ja otan Napsun syliin ja vien sen sisälle. Huomenna olisi vienti eläinlääkärille.

Aamun tullessa nostan Napsun autoon. ”Napsu, katso kotia viimeistä kertaa”, sanon surullisesti. Ajamme siltoja pitkin, että Napsu saisi vielä seikkailun silloille.

Istun eläinlääkärin odotustilassa. Lattia on kellertävä, ja siinä on pieniä pisteitä. Ovi aukeaa edessäni. Eläinlääkärin ilme on pettynyt. ”Koirasi on nyt lopetettu”, hän sanoi, ”voit tulla katsomaan.” Otin takkini ja laukun ja menin ovesta sisään. Siellä se pikkuinen vielä minun sellainen makasi. Kyyneleet tulivat poskelleni. Silitin koiran päätä. Sanoin: ”Sinä tulet olemaan tärkein asia, mitä minulla on.”

Musiikki on kuin kylmä tulva,
auton moottori hyrrää lempeästi
sateen ropistessa iholle.
Takapenkillä on purkki oliiveja
ja laventelisaippuaa.
Haukotus pakenee.

Iida Ahonen, s. 1994
Kameleontti

WALLU WASTAA

- 1.) Milloin radio nauraa? – Silloin kun naurattaa!
- 2.) Miten turkoosi juoksee? – No sillee mite säki!
- 3.) Miksi perjantai menee piiloon? – No ku leikkii piilosta!
- 4.) Milloin pöytä nukkuu? – Sillo ku nukuttaa!
- 5.) Miten sänky itkee? – Tawallisesti!
- 6.) Nukkuuko musta silloin, kun mekin nukumme? – Mistä minä tiän?!
- 7.) Osaako limenvihreä ikävöidä? – Ofc!
- 8.) Miksi läppäri on surullinen? – Kysy siltä!
- 9.) Mistä helmikuu unelmoi? – Siitä että se alkaa koko aja!
- 10.) Osaako lauantai laulaa? – No jos säki osaat niin Ofc!
- 11.) Pelkääkö sunnuntai jotain? – Sua?!
- 12.) Miksi kesä ei tule? – En tiä?!

Meillä on kesiä ja talvia. Aika kuluu ja me kulumme kunnes meistä tulee heiveröistä hämähäkinverkkoa, pitsikuviota maailmankudokseen. Lunta sataa hiljaa sisään säveltäjän huoneisiin. Sinä et välitä järjestyksestä etkä liioin vihaa sitä – se on sisaresi, osa sinua, sinussa. Ajatuksesi tanssivat suoraan viivaan kuin nuotit.

Routakehrä, valonkehrä; maisema muuttuu meidän kävellessämme siinä. Vähitellen viimeisetkin lehdet peittyvät. Olen piirtänyt nimesi niihin, piirtänyt kauniita kuvioita, ja luonnon värien vähetessä sinä kasvat. Harmaudesta tulee rajatonta ja kitkatonta, en saa siitä kiinni. Sinä seisot kaiken keskellä kuin majakka ja naurat. Harmaasta tulee metsä täynnä lunta ja valkoisia muistoja, otat minua kädestä kiinni eikä kukaan löydä meitä enää. Säveltäjän talossa lumiprikaati etsii vihjeitä kinoksista ja nuoteista, mutta he eivät löydä meitä enää.

Metsäsi on armoton vihollinen: meistä jää jäljelle tomua ja kiviä joita prikaati seuraa kauas joenvarteen. He eivät tiedä aaveista, jotka asuvat täällä, niistä, joihin mekin kai kuulumme, nyt. Paljaat jalat tanssivat vaaleilla kukilla, lumen keväisillä kuvajaisilla, ja rytmi kieppuu ylöspäin kuin savu. Veden laidalta nousee laituri, pitkä ja valkoinen, laho. Sen päässä ilma maistuu makeammalta, ja sairaaloinen aurinko hopeoi kaiken sinussa. Sinun sanasi ovat enemmän kuin muiden.

Tulva kantaa meidät kesään, mutta prikaatimme se pesee pois. Pelkää nyt, harvinaisen kauniiden pilvien alla, että aika on lopussa – etkö tiedä, että leikki paranee loppua kohden? Maailma on vastasyntynyt ja ruma, olemme nähneet ettei se kaunistu, kuinka kaipaamme pois pian tulomme jälkeen.

En osaa tehdä eroa sinun, minun, meidän välillä. Olemme kadoksissa huoneissasi, metsässä, joenvarrella, itsessämme. Annan sinulle kaiken, mitä ajatukseni eivät ole minusta tappaneet, ja väännät sen nuoteiksi, kieroiksi ja teräviksi. Kukaan ei etsi meitä enää, kukaan ei löydä.

Istui kiviportailla mies viuluineen.
Soittaen kaunista sävelmää.
Sille hymyili ohikulkijat.
Mutta kukaan ei kukkaroa avannut.

Kulki ohi vanhus lastenvaunuineen
Kulki ohi teinitytöt muovikasseineen.
Musiikki kyllä kelpasi,
maksu ei.

Viulu lauloi kesän.
Viulu lauloi toisen.
Ilman palkkaa tosin.

Mutta lauloi vielä kolmannen,
Ei pakko maksaa.
Ei rahaa.
Toisin kuin lavoilla.

Mutta ei hän niille päässyt.
Ei itseoppineen koulutuksella
Ja niin hän soitti ilmaiseksi
kadunkulmassa.

Kuka uskoisi totuuden?

HIRVIÖLINNAN KUMMITUSTARINAN RESEPTI

sieluja
kannullinen verta (Suorastaan namia!)
kahdeksan kassillista luita
200 silmämunaa
200 kynttä
ääretön määrä jäätyneitä noidansormia
10 jäälyhtyä
100 vampyyrinhammasta
3 pääkalloa
3 kupillista jäätä
satatuhatta miljoonaa lankaa
2 kupillista lunta
4 kummitusheijastinta
20 hämähäkkiä
keskikokoisen verran hämähäkinseitettä
kymmenen sataa kanaa
4 pääkallokoiraa
1 kuristuskäärme eli boa
12 korvaa
ääretön määrä vihreitä neniä
vaarallisia pyöräiteitä
800 tornadoa
1 tunneli
2 kappaletta vampyyrinhampaita
10 hiusta
3 kalaa
2 säkillistä suolaa
luurankoja
14 lepakkoa
kahdeksan säkillistä keltaista kakkaa
yksi ihminen, joka pelkää
2 purkkia kärpäsmössöä
satatuhattamiljoonaa ampiaismössöä
18 kärpässiä
boamössöä ja limaa

ampiaisia, mehiläisiä ja herhiläisiä
rottia ja hiiriä
saippuaa ja pesuainetta
tekohampaista
noitia
kummituksia
1 vampyyri
6 purkkia räkää
100 myrskypilveä
limaisia kurpitsalyhtyjä

*Ronja Heikkinen, Veera Heikkinen, Pihla Kokkonen, Tarmo Lahdenperä, Venla Laukka,
Matias Mikola, Oona Ojala, Ossi Satomaa ja Kaisla Vilpa
6–8-vuotiaiden sanataidekerho*

LUMEN HUUTO

Synkkä korpimetsä keskellä kaupunkimaisemaa
Seinät vastaavat niihin uppoavaan nauruun
Lumikin juostessa metsään
Kadoten harmaan eri sävyissä ilmaan
Nauraessaan tanssiva tyttö
Yrittää seurata Lumikkia
Joutuen pettymään epäonnistuessaan taas kerran
Valkoiset liljat ja ruusut
Kurottelivat oksiaan kaupungista metsää kohti
Luovuttamatta hetkeksikään

Aino-Sofia Koirikivi, s. 1996
Kameleontti

LUNTA

Joulukuinen ilta on
maa vielä märkä ja musta.
Vaan taivaalta alkaakin leijailla jotain
mikä herättää kummastusta.
Valkoinen hiutale. Toinen. Kolmas.
Nyt niitä sataa jo sakeanaan
ne peittävät mattona märän maan.

Ensilumi! helähtää jo lasten huuilta.
Hei, huomenna mennäänkin luistelemaan,
hiihtämään, niin, ja kelkkailemaan!
Näinhän he suunnittelevat
illalla nukkumaan mennessään.

Vaan eikö mitä.
Aamusella
lumi onkin jo sulanut pois.
Ja pettymys mutristaa pienet suut.

Voi, alkaako meillä Suomessakin
olla jo talvesta puutos?
Kun niin hirmuista vauhtia kiitä
eteenpäin ilmastonmuutos

Talviaamu on valkoinen
kuin puolukan kukinnon
lehti. Sen kirkkaus
häikäisee silmiäni, enkä
näe kunnolla eteeni.
Pian on kevät, tunnen
sen sisimmässäni.
Jään kaipaamaan
talvea, mutta ehkä
kevät tuo tullessaan
jotain uutta ja
odottamatonta.

Heli Huttunen, s. 2000
Taikasulat

ONNI UNELMA

Jokaisella on unelma. Paitsi eräät väittävät, että heillä ei ole mitään unelmaa. Jotkut unelmoivat saavansa onnea. Mutta Onni Unelmalla on onnea ja unelma.

Onnin oikea nimi on Toivo. Kaikki alkoivat sanoa Toivoa Onni Unelmaksi, koska hänellä oli onnea eräässä tulipalossa, jossa hänen vanhempansa loukkaantuivat pahasti. Unelma-nimi tuli taas siitä, että hänellä oli sellainen unelma, jota moni lapsi toivoisi samassa tilanteessa. Hän unelmoi, että hänen vanhempansa olisivat terveet. Että hänen unelmansa toteutuisi, hänellä oli onnenamuletti. Se tarkoitti sitä, että se esine toi onnea.

Onnilla oli onnenamulettina kynä. Kynää hän tarvitsi aina, kun hänellä oli surullinen olo. Se jää nähtäväksi toteutuuko Onnin unelma

Kuinka paljon voi tuhota riimuin?
Miten paljon hajottaa lukemalla?
Voiko kuoleman vangita runoon?
Sairauden tartuttaa kirjeitse?
Sellaisen lahjan, kun omistaa,
pitää varoa mitä ylös pistää.
Ettei yhdellä sanalla vaan,
sisareltaan kaulaa katkaisisi,
sisällissotaa aiheuttaisi,
sekoittasi heikomman päätä.

*Martta Tynjälä, s. 1998
Kameleontti*

ILLUUSIO

Sinun on turha sanoa mitään.

Valheesi ovat tehneet sinusta kauniimman.
Totuus rumentaa jokaisen.
Kukapa tahtoisi tietää totuuden?

On helpompi luottaa siihen mitä ei voi todistaa
emmekä pysty uskomaan

että mahdoton olisi mahdotonta.

Loputon valhe voittaa aina lopullisen totuuden.

Loppujen loppuksi,

kuka uskoisi totuuden?

OUTOJA ASIOITA JA OMITUISIA JUTTUJA

Säilötty kuu ja kaulaliina-kala luistelevat.

Naisella on siivet,

penkit kävelevät,

raidalliset porkkanat ja vesimelonit kasvavat puolikkaina puussa.

Puuttuva pää, puhuva kala ja delfiini ovat ostoskärryssä.

Yksi kala kahdessa purkissa,

säilykepurkissa kurkisteleva kala

ja lipastonlaatikon näköinen talo,

säästöpossu lemmikkinä.

Puulla on sateenvarjo.

Ruukkukasvi sukeltaa,

lumiukot maalaa taivasta.

Diskopallokukkula,

veneellä on räpylät.

*Ronja Heikkinen, Veera Heikkinen, Pihla Kokkonen, Tarmo Lahdenperä, Venla Laukka,
Matias Mikola, Oona Ojala, Ossi Satomaa ja Kaisla Vilpa
6–8-vuotiaiden sanataideryhmä*

SIRKUKSESSA

Tuoksu karkille, kanelille, aika voimakkaalle, mannapuurolle, yrtille, mausteelle, puulle ja kahville. Tänään esiintyy Tirehtööri Pekka, Nella-norsu, Leia-lamppu ja ärjyvä tiikeri. Taikuri Kriipes taikoo kukkia, leego ninja gouta, leijonia, kaupunkipilveä, joka levittäytyy sen taikurin ylle, värikkäitä popcornoja, norsuja, porkkanoita, jätskejä, nappeja ja hattaroita. Yleisö sanoo ”Häh! Apua! Hups, aaaw!, Hii-ik! Wau! Iik ja ohhoh. Hhhhnnn.

*Asmo Angerman, Nietos Harju, Hilla Kauppi, Reko Koskela, Pihla Laukka, Kaisla Nevala,
Henni Ojala ja Eppu Salin
5–6-vuotiaiden sanataideryhmä*

Lentävä hevonen ilmaan hypähti
ärsyttävästi ihmisille kerskaili.

”Harmaasta arjesta nostakaa polla,
katsokaa minulla, olen siivekäs heppa.”
Ihmiset pollelle ainoastaan hymähti,
joka hevon kotiin ajoi, aivan teilasi.

”Eipä ylpeilyllä taida arvostusta irrota”,
hepo siivekäs pillittää ja hieman masentuu.

Halusin kertoa maailmalle sinusta.
Halusin näyttää sinut kaikille ja kaikkialla.

Halusin, että he tietäisivät, että olin ylittänyt itseni, ja napannut itselleni tähden. Että he olisivat minusta ylpeitä siitä, että minulla oli sinut.

Mutta he eivät nähneet mitä minä näin:
tähteä,
kuuta,
aurinkoa.

He eivät nähneet kuinka sinä loistit ja hymyilit, ja kuinka sinun valosi sai minutkin säteilemään.
Mutta minä kuuntelin heitä, vaikka he eivät ymmärtäneet. Vaikka heidän sokeutensa teki minutkin sokeaksi.

Ja sinun valosi sammui.

Et loistanut enää. Tumman pilven varjo lankesi meidän maailmamme ylle.
Sinä huusit, mutta minä olin kuuro, sokea, tyhjä ja hukassa. Niin kaukana kotoa, etten enää tunnistanut kuvaajaistani peilistä.

Muut repivät meidät erilleen.

Minä annoin sen tapahtua. Annoin käsien repiä sinun lämpimän kehosi minun sylistäni. Annoin virran kuljettua meidän elottomat ruumiimme erille toisistaan.

Sinä itkit viimeisen kerran.

Hymyilit surullista hymyäsi, kun päästit minut menemään.
Niin minä karkasin sinun kyyneleitäsi. Tein niin kuin he halusivat; niin kuin heidän mielestään oli sopivaa.

Minä lupasin itseni toiselle.

Sinä et enää hymyillyt, enkä minä saattanut enää heijastaa sinun valoasi.
Solmin itseni toiseen vapisevin sormin.

Minun sieluni kuoli kauan ennen kuin ruumiini mätäni. Olinhan minä sinun heijastuksesi.

MISTÄ ON MEIDÄN SAARI TEHTY?

Nurmikosta, ruhosta, hiekasta, merestä.
Vedestä, ruhosta, salaisuuksista, poluista.
Kulta-aarteesta,
leijonasta,
yllätyslaatikosta.
Ravuista, virtahevoista, krokotiilista, kukkasista.

Nurmikosta, auringon paisteesta, sinisestä merestä,
suklaapaperista, kuivasta hiekasta, hiekkarannasta, piilossa olevasta linnusta.

Salaisuuksista, joita ei voi kertoa.
Jättiläisenkokoisista salaisuuksista,
maapallonkokoisista salaisuuksista.

Niistä on meidän saari tehty.

*Eetu Alatossava, Pauli Glad, Maiju Hautala, Saraela Hedberg, Maija Heinonen,
Max Hepo-Oja, Touko Hukkanen, Vuokko Kempainen ja Kaisla Kiilakoski
4–5-vuotiaiden sanataideryhmä*

MEIDÄN TALO

Liukumäen portaat lähtee salakäytävästä ihan katolle asti. Talossa on kaikkea kaunista, kuten prinsessa-asuja ja prinsessabarbie. Talossa on hauskoja autoja ja kauniita prinsessoja ja prinssejä.

Keittiössä on kaunis lamppu, siitä roikkuu timantteja paljon ja enkeli on keskellä timantteja. Talossa on salamaja ja liukumäki. Salamajaan voi hakea keittiöstä kakunpaloja.

Katollekin pääsee, siellä on majoja. Jopa savupiipusta pääsee ulos katolle, tuossahan on vanhat tikkaat! Katolla voi katsella maisemia, hypätä katon päälle ja ”Huu, hienot näkymät!”

Talossa on sokkeloita. Talossa asuu keltainen kissa, joka nukkuu leveellä sohvalla. Sohvan reunoille mahtuis ihmisiä. Alhaalla portaitten päässä on myös puutarha. Siellä on parveke ja katolla on lippu. Ja katolla on kanssa tuuliviiri.

Tämmöisessä talossa voi vaikka hienosti leikkiä. Vaikka prinsessaleikkejä tai pikkuautoilla tai junaradalla tai agenttiautoilla. Jos joku tulee ovelta, voi helposti siivota olohuoneen. Talossa on myös takka.

*Asmo Angerman, Nietos Harju, Hilla Kauppi, Reko Koskela, Pihla Laukka, Kaisla Nevala,
Henni Ojala ja Eppu Salin
5–6-vuotiaiden sanataideryhmä*

MAA JOSSA EI OLE KIRJASTOA

Kirjasto on miljoonakaupunki
länsimaalainen puolijumala
tarjolla käsitteitä
hyllykaupalla lukemista
enkä koskaan jätä kirjoja jälkeeni sillä minua seuraa
ulkomaailma
vääränlainen tieto
aristokraatit, Buddha, hänen
homeelta haisevat palvelijansa –

Toivoa kuitenkin on.

Charlie Wongin ulkomaailma
jossa satukirjoja ei ole
vain seksiteollisuus
hillittömyyden huippu!
ja oikeudesta siinneitä luurankoja
muka käyttämässä poliittiselle eliitille
vaikka pitäisi puhua liikenteestä,
tulevaisuudesta
lasten keuhkoista ja oppivelvollisuudesta
ja siellä ihmiset uskovat henkiin, kuinkas muuten
kun turisteja vielä riittää.

Olivia Olamba, s. 1996
Kameleontti

Kauan kauan sitten
oli pieni planeetta.
Planeetan nimi oli Herposplaneetta.
Siellä asuivat Herposet.
Herposten lempiruokaa on herkut;
pinaattikeitto, uunimakkara ja lihapullat.
Herposet rakastavat tarinoita.
Herposet ovat sekoitus hevosta ja perhosta.

Emmi Kauppinen, s. 2004
8–10-vuotiaiden sanataideryhmä

AIKAMATKA AJA

”Kuinka sinä kehtasit tehdä jotain tuollaista?” isokokoinen poika huusi ja kohotti nyrkkinsä naamani eteen. Minä en peloltani saanut sanottua sanaakaan.

”Toistan: Kuinka sinä kehtasit tehdä noin?” poika kysyi ja suuri poikajoukko hänen takanaan vaikutti hyvin vihaiselta.

”Vastaa!” tuo poika huusi naama punaisena, ja poikajoukko muodosti aukottoman piirin ympärillemme. Pysyttelin yhä hiljaa hikipisaroiden valuessa selkääni pitkin, liimaten samalla mekkoni kiinni ihooni. Ehdin juuri ja juuri väistää pojan nyrkin, ja poika menetti tasapainonsa. Yritin lähteä karkuun, mutta poikajoukko tiivistä ympyrän niin pieneksi, ettei minulla ollut mahdollisuutta paeta.

”Pojat, mitä te teette?” kuului matala ääni. Päästin helpotuksen huokauksen, kun näin sen olevan Kalevi, mies jota kaikki pelkäsivät, jos minua ei lasketa. Kaikki kääntyivät katsomaan, mistä ääni lähti.

”Tuo typerä likka tuli häiritsemään salaista kokoustamme!” uskaliain pojista sanoi totisena. Tiesin tilaisuuteni tulleen ja juoksin pakoan. Eräs pojista yritti lähteä perääni, mutta Kalevi pysäytti hänet: ”Ja minnekkäs sinä olet menossa?”

”No, kun ” Hän ei ehtinyt sanoa lausettaan loppuun, kun Kalevi keskeytti hänet: ”Antaa olla! Mitä te täällä teette? Isänne tarvitsevat teitä pellolla! Sinne ja äkkiä!”

Kalevi katsoi poikien perään, jotta he varmasti hävisivät pelloille keräämään satoa.

Minä olin kiiruhtanut kaivolle, sillä olin jo myöhässä. Saavuttuani kotiin äiti oli raivoissaan: ”Missä sinä olet viipynyt?” Minä mietin kiireesti mitä vastaisin.

”Susan: haluan kuulla hyvän selityksen! Miten ihmeessä sinulla voi kestää kahden tunnin vedenhakumatkalla kolme tuntia?” äiti sanoi vihaisena. Äiti ei antanut minulle aikaa vastata, vaan jatkoi paasaamistaan.

”Ymmärsitkö?” äiti kysyi lopuksi.

”Kyllä”, minä vastasin ja kiiruhdin kasvimaalle kitkemään rikkaruohoja.

”Meidän on pakko! Hän on temppuillut jo tarpeeksi!” isän ääni tunkeutui uneeni.

”Hänhän on vasta kahdeksan vuotta!” vastasi vihainen ja huolestunut äidin ääni.

”Olkoot, mutta menetämme sukumme maineen hyvänä talonpoikaissukuna, jos emme lähetä häntä matkoihinsa! Onhan hänellä punainen tukka ja kaikki. Minä olen ainakin korviani myöten täynnä muiden valituksia. Se kakara lentää ulos tästä talosta vielä tänään!” isä julisti päättäväisenä.

”Hän on minun tyttäreni ja minä sanon, että hän jää tänne”, äiti vastasi hyvin surullisena, mutta päättäväisenä.

”Sinähän olet nainen! Ei sinulla ole oikeutta minua määräillä!” isä ärähti halveksivasti.

Minä kuuntelin hiiren hiljaa ja puheen loputtua kuulin, kuinka äiti purskahti itkuun ja isä marssi peltotöihin.

Hetken kuluttua äidin askeleet tulivat kamariin. Minä esitin nukkuvaa, kun äiti istui sänkyni laidalle ja kuiskasi:

”Susy kulta! Herää!” Minä nousin muka unisena istumaan ja äitini alkoi selittää: ”Isäsi sanoi, että sinä olisit noita, ja hän haluaa, että sinut karkotettaisiin. Jos sinut karkotettaisiin, niin saman tien sinut poltettaisiin roviolla jo pelkkien punaisten hiuksiesi takia.

Minä olin järkyttynyt, vaikka olinkin salaa kuunnellut äidin ja isän keskustelua.

”Ota tämä. Kun kosketat sitä, pääset pois täältä”, äiti sanoi ja pujotti kaulaani tummuneen hopeakorun. Varoin koskemasta siihen, mutta katselin sitä haltioissani. En ollut ikinä nähnyt mitään niin kaunista: Koru oli kaunis kiemurteleva kukkaköynnös, siinä oli siellä täällä pieniä vihreitä kiviä. Ihmettelin, mistä äiti oli saanut sen. Kuiskasin hiljaa äidille: ”Kiitos!”

”Ole hyvä kultaseni”, äiti sanoi ja halasi minua lempeästi. Äiti irrotti otteensa ja ojensi minulle kangasnyytin: ”Tässä on kaikkea mitä voit tarvita. Hyvästi kulta! Me pärjäämme kyllä ja niin pärjät sinäkin.”

Isän askelet tömistelivät pirttiin: ”Onko täällä ketään?”

”Nyt, kosketa sitä!” äiti kuiskasi hiljaa ja halasi minua pikaisesti vielä kerran.

”Hyvästi äiti!” minä kuiskasin ja kosketin korua varovasti etusormellani. Näin, kuinka isä tuli kamariin, mutta hän ei nähnyt enää minua.

Kiepuin kovaa vauhtia. Ympärilläni pyöri kuvia joistakin paikoista. Näin myös monia ihmisiä ja eläimiä. Hämmästyin, kun kuvaan ilmestyi suuri, värikäs metallihirviö. Yhtäkkiä pyöriminen loppui. Tömähdin kovaan, tummaan maahan. Ympärilläni vilisi niitä metallihirviöitä. Mietin sydän jyskyttäen, mitä tehdä kun huomasi yhden ajavan suoraan minua päin. Se läheni lujaa ja piti kovaa meteliä. Juuri kun olin valmistautunut tulemaan sen lounaaksi, se pysähtyi ja ulos astui nuori nainen.

”Oi anteeksi! Sattuiko sinuun? Missä sinun äitisi ja isäsi ovat?” nainen kysyi hädissään.

Minä en tiennyt mitä vastata, joten sanoin: ”Ei minulla ole äitiä tai isää.”

Nainen näytti yllättyneeltä ja sanoi: ”No, tule minun luokseni. Minullakin on tytär.” Nainen otti minua lempeästi kädestä ja kuljetti minut hirviön luo.

”Mikä tämä hirviö on?” minä kysyin varovasti.

”Se on auto, niillä matkustetaan paikasta toiseen”, nainen vastasi hämmästyneenä.

”Entä hevoset, aasit ja kamelit?” minä kysyin.

”Ei niitä olla käytetty pitkään aikaan”, nainen naurahti ja avasi minulle auton oven: ”Istu tähän.”

Minä istuin vaivaantuneena siihen ja nainen paukutti oven kiinni. Sitten hän tuli kyytiin auton toiselta puolelta. Hän työnsi avaimen yhteen reikään ja käänsi. Auto alkoi murista. Nainen käänteli rengasta, jota hän nimitti ratiksi.

”Mikä sinun nimesi on ja milloin olet syntynyt?” hän kysyi hymyillen.

”Susan on nimeni ja olen syntynyt vuonna 1213, erittäin kauniina kesäpäivänä lääninherra Henrik Ylvään maille”, vastasin totisena.

”Susan! Nyt sinä taidat kyllä valehdella!” nainen naurahti ja ohimennen hän huikkasi: ”Minua voit sitten kutsua Annaksi. Mutta kerroppa nyt oikea syntymäaikasi ja tarina, miten päädyit tänne”, Anna jatkoi. ”Synnyin kauniina kesäpäivänä vuonna 1213, kuten jo mainitsin. Ja pääsin tänne äidin

antaman korun avulla, koska isä luuli minun olevan noita ja halusi karkottaa minut”, minä selitin pikaisesti.

”Jaahas”, Anna vastasi mietteliäänä.

Anna ajoi auton suuren talon pihaan ja pysäytti sen.

”Perillä! Täällä minä asun”, Anna selosti.

Seurasin hiljaa kun Anna ohjasi minut ovesta sisään, portaita ylös, toisesta ovesta, taas portaita. Lopulta kuitenkin saavuimme ovelle, jonka eteen Anna kumartui kaivelemaan laukkuaan. Sitten hän nousi ylös avaimet kädessään ja avasi oven.

Astuin varovaisesti sisään ja katselin ympärilleni. Nurkan takaa pomppi esiin suunnilleen minun ikäiseni vaaleahiuksinen tyttö:

”Äiti mi Kuka tuo on?” Anna katsoi huvittuneena hämmästyntä tytärtään:

”Mikäli ymmärsin oikein, hän on saapunut tänne menneisyydestä, tarkemmin sanottuna keskiajalta.”

Tyttö katseli minua ihmeissään ja sanoi:

”Hei! Minä olen Minttu ja olen syntynyt vuonna 2004, eli olen yhdeksän vuotta.”

”Minä olen Susan ja olen syntynyt vuonna 1213, eli olen kahdeksanvuotias”, kerroin hymyillen.

”En usko sinua, jos olisit syntynyt vuonna 1213 olisit 800 vuotta vanha!” Minttu ärähti.

”Minttu, tuleppas käymään täällä keittiössä”, Anna keskeytti meidän kinastelumme. Minttu kiirehti keittiöön.

”Sinun täytyy tulla toimeen Susanin kanssa, sillä hän jää tänne asumaan”, Anna sanoi.

”Ymmärsitkö?” hän lisäsi. Minttu nyökytti kiivaasti päätään ja häipyi huoneesta.

”Susy, Susy? tule tänne!” kuulin äitini huutavan. Lisäsin vauhtia ja raivasin itselleni tietä läpi sankan sumun. Pian horisontissa näkyi värikäs ihmishahmo. Kiihdytin juoksuun ja hiestä märkänä hyppäsin äidin syliin.

”Kultapieni, minulla on sinulle asiaa”, äiti kuiskasi korvaani. Pysyin hiljaa ja kuuntelin tuulen huminaa puissa. Äiti jatkoi:

”Ensiksi tärkein. He yrittävät päästä sinusta eroon.” Hengitykseni pysähtyi muutamaksi sekunniksi ja kun sain sen taas tasattua nyökkäsin vaimeasti, jotta äiti tajuaisi minun ymmärtäneen asian. Suuri hahmo lipui lähemmäs. sen huomattuaan äiti jatkoi kiireesti: ”Sitten sinä ja minä olemme ” Äidin lause jäi kesken kun olio tarttui häneen ja vei pois. Käsillään huiতোen äiti käski minun paeta.

Istuin aamiaispöydässä juoden elämäni ensimmäistä kupillista kaakaota. Kertasin unen tapahtumia ennen kuin lähdin Mintun kanssa kouluun. Ketkä ”he” aikoivat päästä minusta eroon? Ja mitä minä ja äiti olimme?

Olin asunut jo kuukauden Annan luona ja koulun alettua viikko sitten olin aloittanut myös koulunkäynnin. Annan ja Mintun lisäksi kukaan ei tiennyt minun tulleen menneisyydestä. Muille olin viime kesänä Englannista Suomeen muuttanut tokaluokkalainen tyttö.

Seuraavana iltana käydessäni nukkumaan toivoin näkeväni taas unta äidistä. En kuitenkaan nähnyt. Kului monta viikkoa ilman, että näin unia äidistä, enkä keksinyt äidin lauseiden tarkoitusta.

Eräänä yönä tapasin viimeinkin äitini.

”Susy, minulla on nyt kiire, joten selitän tämän nopeasti: Me olemme noitia, sinun täytyy paeta. Pääset pakoon koskettamalla koruasi”, äiti selitti nopeasti ja vilkutti minulle vakavana. Sitten äiti alkoi kadota ympärille kerääntyneeseen sumuun ja hävisi lopulta kokonaan yön synkkään pimeyteen.

Säpsähdin hereille hiestä märkänä. Sydämeni hakkasi rinnassani. Vilkaisin Mintun sänkyä ja huomasin sen olevan tyhjä. Nousin hiljaa ylös ja hiippailin keittiöön. Keittiössä oli valot, näin kuinka Anna, Minttu ja pitkä tumma mies istuivat pöydän ääressä. Anna huomasi minut ja sanoi: ”No hei Susy! Tulehan tänne pöydän ääreen.” Kävelin vaisusti pöydän luo ja istuin vaivaantuneena Mintun viereen. Anna nyökkäsi miehelle, joka vilkaisi häntä ikään kuin varmistaen jonkun asian. Mies rykäisi ja aloitti:

”Olemme huomanneet vahvat noidan kykysi ja varmistaaksemme, ettet tuhoa suunnitelmiamme, olemme päättäneet, että meidän on päästävä sinusta eroon. Tutkimustemme perusteella menetät suurimman osan voimistasi kun otat tuon korun pois.” Kuuntelin hiljaa ja aloin varovasti pakenemaan taaksepäin. Mies taputti käsiään ja hänen viereensä ilmestyi kaksimetrisen peikko. Mies osoitti minua, ja peikko lähti laahustamaan minua kohti. Käännyin kannoillani ja pakenin makuuhuoneeseen. Otin laukkuni, jossa oli kaikki mitä omistin, suljin silmäni ja juuri, kun peikko oli kohottamassa kättään kaulalleni, minä kosketin korua ja katosin. Huokaisin helpotuksesta, sillä nyt olin turvassa, ainakin väliaikaisesti.

Hetken kieppumisen jälkeen putosin aukealle, jossa oli paljon ruskan värittämiä puita. Suunnilleen viiden metrin päässä minusta oli nainen, joka käveli minua kohti.

”Sinä olet siis Susan?” nainen kysyi.

”Niin”, minä vastasin epäröiden.

”Äitisi lähetti minut hakemaan sinua. Tule, lähdetään!” nainen selitti ja ojensi kätensä. Tartuin naisen käteen ja kävelimme yhdessä pois aukiolta kauniiseen metsään, joka hehkui ruskan värejä.

KIRJOITTAJAT

4–5-vuotiaiden sanataidekerho

Eetu Alatossava
Pauli Glad
Maiju Hautala
Saraela Hedberg
Maija Heinonen
Max Hepo-Oja
Touko Hukkanen
Vuokko Kempainen
Kaisla Kiilakoski

5–6-vuotiaiden sanataidekerho

Asmo Angerman
Nietos Harju
Hilla Kauppi
Reko Koskela
Pihla Laukka
Kaisla Nevala
Henni Ojala
Eppu Salin

6–8-vuotiaiden sanataidekerho

Ronja Heikkinen
Veera Heikkinen
Pihla Kokkonen
Tarmo Lahdenperä
Venla Laukka
Matias Mikola
Oona Ojala
Ossi Satomaa
Kaisla Vilpa

8–10-vuotiaiden sanataidekerho

Olivia Ala-Poikela
Hertta Inkala
Anni Karjalainen
Emmi Kauppinen
Karoliina Kettunen
Saga Klemetti
Oona Kälkäjä
Edith Njoroge
Unni Satomaa
Hilla Vaattovaara

Taikasulat

Sonja Haarala
Katri Heikkinen
Heli Huttunen
Iiris Ihalainen
Ella Kauppi
Reetta Kaverinen
Atte Koivunen
Sofia Lindholm
Jami Kontturi
Auri Pykäläinen
Sanni Sipola
Sara Väänänen

Sanataideopettajat

Anna Anttonen
Kati Inkala
Elina Tihinen
Hanna Tuomala

Kameleontti

Iida Ahonen
Viivi Huttunen
Jutta Jurmu
Hanni Klemetti
Aino-Sofia Koirikivi
Essi Leskelä
Olivia Olamba
Aino Pöykkö
Kaija Rahkonen
Maria Rasinkangas
Annukka Rytky
Siina-Elina Sipilä
Iida Tervo
Martta Tynjälä
Ainokaisa Veteläinen

Lumotut

sanat

Lasten ja nuorten
sanataideviikot Oulussa
24.4.-9.6.2013